

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v trestnej veci proti obžalovanému **I. H. pre pokračovací trestný čin podvodu spolupáchatel'stvom** podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. (zákona číslo 140/1961 Zb. v znení účinnom do 1. septembra 1999), rozhodol na neverejnom zasadnutí konanom dňa 29. októbra 2008 v Bratislave o odvolaní krajského prokurátora proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 20. júla 2005, č. k. 1 T 1/02 – 5447

t a k t o :

Podľa § 258 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. (zákona číslo 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov) napadnutý rozsudok **s a z r u š u j e**.

Podľa § 259 ods. 1 Tr. por. **sa vec vracia** Krajskému súdu v Prešove, aby ju v potrebnom rozsahu **znovu prejednal a rozhodol**.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 20. júla 2005, č. k. 1 T 1/02 – 5447, bol obžalovaný I. H. podľa § 226 písm. c/ Tr. por. (teda z dôvodu, že nebolo preukázané, že skutok spáchal obžalovaný) oslobodený spod obžaloby okresného prokurátora v Kežmarku zo dňa 15. októbra 2001, sp. zn. Pv 172/01, pre skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin podvodu spolupáchatel'stvom podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. v znení účinnom do 1. septembra 1999, ktorého sa mal dopustiť v podstate na tom skutkovom základe, že

spoločným konaním z toho času už právoplatne odsúdeným J. K. po vzájomnej dohode v období od presne nezisteného dňa v mesiaci jún 1995 až do konca uvedeného roka, po celom území Slovenskej republiky podvodným spôsobom v úmysle seba obohatiť, uvádzali do omylu majiteľov akcií z I. vlny kupónovej privatizácie tým, že prehlasovali,

že majú záujem o odkúpenie akcií z I. vlny kupónovej privatizácie, ktoré mienia následne predat' a takto získané finančné prostriedky majiteľom akcií v priebehu troch až štrnástich dní vyplatiť, pričom už v tomto čase pojali úmysel uvedený sľub nesplniť, na základe čoho uzavreli Zmluvy o odplatnom prevode cenných papierov so 184 fyzickými osobami (vymenovanými v obžalobe), od uvedených majiteľov akcií získali splnomocnenie k prevodu akcií, na základe čoho boli akcie odplatne prevedené na účty rôznych fyzických a právnických osôb, pričom dohodnuté sumy za prevod a následný predaj akcií majiteľom akcií v stanovenej lehote a ani do podania obžaloby nevyplatili, tieto použili pre vlastnú potrebu, čím spôsobili majiteľom akcií škodu 1 724 399 Sk.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom predpísanej lehote (dňa 5. augusta 2005) tzv. bianco odvolanie krajský prokurátor v Prešove (č. l. 5466 spisu), pričom ho dodatočne odôvodnil osobitným písomným podaním doručeným krajskému súdu dňa 7. decembra 2005. Odvolanie smerovalo proti výrokom o vine aj treste.

Prokurátor v písomných dôvodoch odvolania vyjadril názor, že súd prvého stupňa vykonal síce dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie, avšak dospel k nesprávnym skutkovým záverom, z čoho odvodil rovnako nesprávne právne závery. Rozhodnutie založil najmä na výpovediach obžalovaného H., toho času právoplatne odsúdeného K. a svedkyne P. bez toho, aby sa vysporiadal s výraznými rozporami v ich výpovediach. Namietal nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov zo strany konajúceho súdu, pričom poukázal na nasledovné skutočnosti :

- Obžalovaný H. pripustil možnosť spolupráce s K. ešte pred uzavretím pracovnej zmluvy (máj až 4. august 1995) prvýkrát až na hlavnom pojednávaní dňa 20. júla 2005. Tvrdil, že skôr sa o tejto činnosti nezmieňoval, lebo to nepovažoval za potrebné, čo je v rozpore s jeho doterajšou obhajobou, keď sa odvolával na to, že činnosť vykonával na základe pokynov K. až po podpísaní pracovnej zmluvy. Podľa odvolateľa je nepresvedčivé jeho tvrdenie, že by sa o tejto činnosti skôr nezmienil, lebo to nepovažoval za potrebné vzhľadom na jeho skoršie podrobné výpovede.

- Poukázal na rozpor vo výpovediach obžalovaného H. ohľadne založenia jeho účtu v Stredisku cenných papierov, keď tento účet bol zriadený 23. júna 1995, pričom

20. júla 1995 boli na tento účet prevedené akcie 6 poškodených. V prípravnom konaní (č. l. 127) totiž vypovedal, že účet si zriadil v čase, keď pracoval sám, aby mohol obchodovať s cennými papiermi, zatiaľ čo na hlavnom pojednávaní 20. júla 2005 vypovedal, že mu K. vysvetlil, že musí mať založený účet v Stredisku cenných papierov.

- Obžalovaný H. nepotreboval účet v Stredisku cenných papierov, aby mohol vykonávať pre K. prácu vodiča, ochrankára a samostatného pracovníka na vypisovanie zmlúv i splnomocnení. Vyplýva to z toho, že akcie sem boli prevedené len jedenkrát. Založenie účtu svedčí o tom, že H. a K. boli spoločníkmi a nešlo medzi nimi o pracovnoprávny vzťah. To, že boli spoločníkmi, vysvetľuje aj to, prečo bola pracovná zmluva uzavretá až 4. augusta 1995, hoci obaja spolupracovali už od mája 1995.

- K pracovnej zmluve zo dňa 4. augusta 1995 odvolateľ uviedol, že súd ju pri hodnotení dôkazov precenil. Obaja menovaní spolupracovali ešte pred uzavretím zmluvy, o čom svedčí fakt, že zmluva bola uzavretá až po tom, ako boli na účet obžalovaného H. prevedené akcie 6 poškodených. V čase pohybu financií na účte obžalovaného teda zmluva ešte nebola uzavretá. Súčasne vyjadril názor, že zmluva bola uzavretá preto, lebo obžalovaný H. si bol vedomý rizík a chcel sa tak vyhnúť prípadnému trestnému stíhaniu. Navyše z výpovedí svedkov, ktorí boli s H. a K. v kontakte v čase pred uzavretím zmluvy vyplýva, že títo nevystupovali ako zamestnanec a zamestnávateľ [svedkovia L. (č.l. 777 – 779 spisu), N. (č.l. 782 – 784 spisu), P. (č.l. 868 – 869 spisu)]. Z výpovedí svedkov, ktorí boli s H. a K. v kontakte po uzavretí zmluvy vyplýva, že obžalovaný H. zdôrazňoval, že je len zamestnancom K. [(svedkovia Z. (č.l. 547 spisu), V. (č.l. 551 spisu), K. (č.l. 567 spisu)]. Po 20. júli 1995 neboli na jeho účet prevedené žiadne akcie, hoci s K. ďalej spolupracoval, pritom nestalo sa tak ani vtedy, keď celý prevod akcií zabezpečoval sám i keď podľa jeho poslednej výpovede si účet v Stredisku cenných papierov zriadil práve preto, aby mohol pre K. samostatne pracovať. V tejto súvislosti krajský prokurátor poukázal aj na výpoveď svedkyne P. (č.l. 133 spisu), podľa ktorej H. pôvodne nechcel predať akcie cez RM systém v Žiline, teda najneskôr 20. júla 1995 sa H. dozvedel, že peniaze získané prevodom nestačia na vyplatenie peňazí majiteľom cenných papierov.

- Z viacerých rozporuplných tvrdení obžalovaného H. vyplýva ich účelovosť. Na jednej strane tvrdil, že sa veľmi zaujímal o obchod s cennými papiermi, na druhej strane

sa nezaujímal o zisk. Bol svedkom ako K. predával cenné papiere, avšak nepamätá sa na okolnosti predaja, hoci si pamätá množstvo iných nevýznamných podrobností. Vypovedal, že sa o vyplácanie peňazí pôvodným majiteľom nezaujímal, súčasne však uviedol, že mu K. vysvetlil, že aj keď sľubujú majiteľom za akcie vyššiu cenu než je trhovú cenu alebo dividendy a úroky, akcie predá v balíku za vyššiu cenu. Akcie 6 poškodených [Š. (č.l. 880 – 881 spisu), Š. (č.l. 883 – 885 spisu), Š. (č.l. 887 – 889 spisu), Č. (č.l. 891 – 893 spisu), Č. (č.l. 2825 spisu), C. (č.l. 2827 spisu)] boli na účet obžalovaného H. v Stredisku cenných papierov prevedené 20. júla 1995 a ešte v ten istý deň boli prevedené na tretiu osobu. Okrem toho bol svedkom bezprostredného predaja akcií v Dolnom Kubíne (svedok G. – č.l. 2143 – 2145 spisu), teda vedel, že dochádza k bezprostrednému predaju akcií a nie k ich ponechaniu na účte dokiaľ s K. nebudú mať tzv. balík akcií (t.z. 5 000 ks). Pokiaľ ide o obhajobu s tzv. balíkom akcií, pri sľubovaní dividend a úrokov menovaní nemohli vedieť za akú cenu balík v budúcnosti predajú. K okolnostiam zriadenia bežného účtu v I. obžalovaný H. uviedol, že K. potreboval súrne založiť účet, ale keďže nemal občiansky preukaz požiadal o to jeho, pričom o pohybe peňazí na účte nevie, nakoľko súčasne bolo K. zriadené k tomu účtu dispozičné právo. Pritom aj na zriadenie dispozičného práva k účtu v prospech inej osoby je nevyhnutné, aby táto osoba predložila preukaz totožnosti. Účet v I. bol zriadený 6. septembra 1995, obaja od 24. augusta do 7. septembra 1995 kupovali akcie v okrese Poprad, v dňoch 6. a 7. septembra 1995 bola časť akcií predaná spoločnosti L., pobočka Poprad, v dňoch 8. a 11. septembra 1995 boli na účet v I. pripísané finančné prostriedky, čo taktiež nasvedčuje tomu, že obžalovaný H. o bezprostrednom predaji akcií vedel. K okolnostiam skončenia pracovného pomeru s K. na jednej strane H. uviedol, že v roku 1996 dostal od K. písomnú výpoveď, na bližšie okolnosti si pritom nespomína (č.l. 126 spisu), na druhej strane tvrdil, že po tom, čo sa vrátil z Dolného Kubína (kde mu policajti povedali, že ide o podvod) do Rožnova pod Radhoštem, sám povedal K., že s ním končí (č.l. 128 spisu). Navyše nevysvetlil prečo aj po tom, ako sa dozvedel 11. marca 1996 v Dolnom Kubíne o tom, že ide o podvod, pokračoval v obdobnej trestnej činnosti na území Českej republiky (bol odsúdený v konaní vedenom Okresným súdom Vsetín pod sp. zn. 3 T 87/98). Musel vedieť o tom, že jeho činnosť s K. je podvodná, nakoľko v uvedenej veci bol policajtmí vyťažovaný už dňa 9. októbra 1995 (vo Vranove nad Topľou) a dňa 31. októbra 1995 (v Žiline). Obžalovaný taktiež tvrdil, že vyplatenie mzdy od K. podpisoval na výplatných listinách, výplatnú pásku však nedostal, pričom svedkyňa P. vypovedala, že prevzatie mzdy nikde nepodpisovala, výplatnú pásku ani listinu nedostala, ani nevidela,

nakoľko K. bol v tom čase nezamestnaný a neplnil si žiadne povinnosti zamestnávateľa (napr. odvody). Výpoveď tejto svedkyne sa javí odvolateľovi ako presvedčivejšia. Ďalší rozpor vo výpovediach obžalovaného a tejto svedkyne spočíva v tom, že zatiaľ čo obžalovaný tvrdil, že na výsluch do Dolného Kubína išiel až po tom ako bol spolu s menovanou za K. v Rožnove pod Radhoštem pre výplaty, svedkyňa P. vypovedala, že obžalovaný bol na polícii v Dolnom Kubíne a povedal K., že s ním končí pred tým než prišli do Rožnova pod Radhoštem.

- Tvrdenia K. v prospech obžalovaného H. sú podľa názoru krajského prokurátora nepravdivé. K. povedal len toľko, že jeho zamestnanci nevedeli o tom, že peniaze sa majiteľom cenných papierov nevyplácajú, avšak neuviedol žiadne podrobnosti, ktoré by obhajobu obžalovaného H. potvrdzovali. Takmer o všetkých okolnostiach ohľadne obžalovaného vypovedal v tom smere, že si už nepamätá. K. taktiež nevedel vysvetliť, prečo o tom, že obžalovaný o podvode nevedel, nevypovedal už skôr, hoci vedel, že obžalovaný vykonal takmer tri a pol ročný trest odňatia slobody v Českej republike. Nespomenul si dokonca ani na to, ako vypovedal ohľadne obžalovaného H. pred súdom v Českej republike.

- V ďalšom krajský prokurátor poukázal na nepravdivosť K. výpovedí o tom, že mienil pôvodne kúpne ceny vyplácať s tým, že chcel predať akcie v balíku ako aj o tom, že bol vydieraný. K. pritom v konaní pred súdom v Českej republike usvedčil obžalovaného H. z obdobnej trestnej činnosti (z marca 1996). O pravdivosti výpovede K. pred súdom v Českej republike svedčí aj to, že obžalovaný H. od 27. augusta 2002 neurobil žiadne kroky, aby dosiahol obnovu konania - zrejme preto, že si je vedomý toho, že K. pred českým súdom zotrvá na svojej pôvodnej (podľa krajského prokurátora pravdivej) výpovedi. Tvrdeniu obžalovaného, že návrh na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Vsetín (v ktorom bol právoplatne odsúdený) je napísaný ale nebol podaný, lebo nemal peniaze na zaplatenie zálohy advokátovi (JUDr. S.) nemožno uveriť, nakoľko u obžalovaného H. je daný v uvedenom konaní dôvod nutnej obhajoby.

- Tvrdenie svedka K. ohľadne toho, že tohto v roku 1996 s K. zoznámil práve obžalovaný H., pričom išlo o pomoc zo strany obžalovaného, aby svedok K. mohol pre K. pracovať, je v rozpore s tvrdením obžalovaného, podľa ktorého v roku 1996 si došiel za K.

do Rožnova pod Radhoštěm len pre mzdu, ktorú mu tento dlhoval. Svedok K. popísal aj spôsob vystupovania obžalovaného H. pri vykupovaní akcií, a to zhodne ako to opisujú svedkovia – poškodení (hoci svedok K. sa vyjadruje k činnosti obžalovaného z roku 1996) tak, že obžalovaný sa rozprával s ľuďmi a vystupoval aktívne. Tento svedok taktiež uviedol, že akcie kupoval obžalovaný H. spolu s K., nebol medzi nimi žiadny šéf, niekedy K. dal H. pokyn, čo má robiť, niekedy však všetko zostalo na H., nakoľko K. bol nezodpovedný (opil sa, išiel do kasína, za ženami). Podľa výpovede tohto svedka sa peniaze získané z predaja delili rovným dielom. Skutočnosť, že ide o podvod, zistil svedok K. priamo od K., lebo sa ho viackrát pýtal, ako to je s vyplácaním peňazí, až mu raz K. povedal, že je to podvod, i keď K. tvrdí, že žiadny z jeho zamestnancov o tom nevedel.

- V reakcii na závery vyvedené súdom prvého stupňa krajský prokurátor uviedol, že rozhodujúci význam pre vyvedenie trestnej zodpovednosti obžalovaného H. má zistenie, že vedel o tom, že sa peniaze pôvodným majiteľom akcií nevyplácajú. K tomuto záveru možno dôjsť len na základe nepriamych dôkazov (vzhľadom na popieranie viny obžalovaným a na výpoveď odsúdeného K. v prospech obžalovaného). Nestotožnil sa so záverom súdu prvého stupňa, že činnosť H. je svedkami popisovaná nejasne a neisto, nakoľko svedecké výpovede sa zhodujú v opise správania aj výzoru oboch menovaných. Taktiež sa nestotožnil so záverom, že H. sa mohol predstavovať ako zástupca nejakých firiem, čo mohlo byť spôsobené jeho neznalosťou o prevode akcií a mohol sa mylne domnievať, že cenné papiere sa skupujú v mene iných firiem – výpoveď K. v časti, kde poprel, že by dával pokyn, predstavovať sa pod iným menom, je nepravdivá, pretože sám vystupoval ako zástupca iných subjektov. Obžalovaný H. musel vedieť, ako sa realizuje predaj cenných papierov najneskôr 20. júla 1995, nakoľko v tento deň zrealizoval prevod akcií zo svojho účtu v Stredisku cenných papierov. Jeho vystupovanie v mene iných firiem možno vysvetliť snahou zvýšiť svoju dôveryhodnosť.

Krajský prokurátor preto navrhol rozsudok prvostupňového súdu zrušiť a vec mu vrátiť na nové konanie a rozhodnutie.

Obžalovaný I. H. sa k odvolaniu prokurátora písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací postupujúc v intenciách § 564 ods. 4 teraz účinného Trestného poriadku (zákona číslo 301/2005 Z.z. v znení neskorších

predpisov), nezistil dôvod na zamietnutie odvolania krajského prokurátora podľa § 253 ods. 1 Tr. por., ani dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 253 ods. 3 Tr. por., preto preskúmal podľa § 254 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, prihliadajúc aj na (prípadné) chyby odvolaním nevytýkané, pričom zistil, že odvolanie krajského prokurátora je dôvodné a napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Po preskúmaní spisového materiálu dospel odvolací súd k záveru, že výrok o oslobodení obžalovaného I. H. spod obžaloby je v súčasnom štádiu trestného konania predčasný, nakoľko súd prvého stupňa sa nevyrovnal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie (§ 258 ods. 1 písm. b/ Tr. por.), na základe v konaní vykonaných dôkazov existujú pochybnosti o správnosti skutkových zistení a na objasnenie veci treba dôkazy opakovať a ich vykonávanie pred odvolacím súdom by znamenalo nahrádzať činnosť súdu prvého stupňa (§ 258 ods. 1 písm. c/ Tr. por.).

Primárne je potrebné konštatovať, že prvostupňový súd v odôvodnení rozsudku dostatočne nevysvetlil, akými úvahami sa spravoval najmä pri hodnotení rozporov vo výpovediach obžalovaného H., toho času už odsúdeného K. i svedkyne P.. Rozpory v ich výpovediach neodstránil v intenciách skoršieho zrušujúceho uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 6. októbra 2004, sp. zn. 4 To 3/2004. V dôsledku toho v skúmanom konaní nebolo možné dosiaľ zhromaždené dôkazy vyhodnotiť v súlade s § 2 ods. 6 Tr. por. Odôvodnenie napadnutého rozsudku je tak vo viacerých smeroch nelogické a pochybnosti odvolateľa – krajského prokurátora ohľadne jednostranného vyhodnotenia dôkazov v prospech obžalovaného pri nezohľadnení okolností svedčiacich v jeho neprospech (ktoré viedli prvostupňový súd k oslobodzujúcemu výroku v otázke viny obžalovaného) je potrebné za danej dôkaznej situácie považovať za opodstatnené.

Z hľadiska objektívnej stránky žalovaného trestného činu podvodu bolo doposiaľ v konaní vykonanými dôkazmi preukázané, že spoločným konaním J. K. a I. H. bola spôsobená škoda na cudzom majetku 184 poškodeným vo výške 1 724 399 Sk. Akcie v uvedenej hodnote boli v Stredisku cenných papierov prevedené na účty oboch menovaných, avšak kúpne ceny uvedené v zmluvách neboli poškodeným uhradené (čo vyplýva z kúpnych

zmlúv, výpisov z účtov v Stredisku cenných papierov, splnomocnení, ktoré im udelili poškodení na prevod cenných papierov, výpovedí poškodených, ako aj priznávajúcej výpovede toho času už právoplatne odsúdeného K.). Taktiež došlo k obohateniu oboch účastníkov žalovaného konania, a to o peňažnú hodnotu akcií poškodených, ktoré previedli na svoje účty, avšak dohodnuté kúpne ceny za ne poškodeným nezaplatili, i keď nebolo preukázané akým spôsobom boli peniaze za prevod cenných papierov použité (čo vyplýva z kúpnych zmlúv, výpovedí svedkov, výpisov z účtov v Stredisku cenných papierov, výpisov z bežných účtov oboch protagonistov žalovaného konania – vo vzťahu k obžalovanému H., najmä výpisu z účtu v I.). Uvedenie poškodených do omylu vyplýva zo spôsobu tzv. vykupovania akcií. Všetci svedkovia, ktorí sú súčasne poškodenými ako aj ďalší svedkovia, zhodne popísali vždy ten istý spôsob vykupovania akcií K. a H., spočívajúci vo vyhlásení výkupu akcií v rozhlase, spisovaní zmlúv a splnomocnení, utvrdzovaní predávajúcich, že peniaze za predaj akcií im budú v príslušných lehotách poslané poštovou poukážkou.

Z hľadiska naplnenia subjektívnej stránky žalovaného trestného činu (úmyselného zavinenia) je potrebné uviesť, že podstatou dokazovania v súčasnom štádiu trestného konania vo vzťahu k obžalovanému H. je zisťovanie, či H. vedel, alebo nevedel o tom, že nedochádza k vyplácaniu kúpnych cien zo zmlúv o prevode akcií poškodeným. Jeho obhajoba je založená na tom, že síce sa protiprávneho konania zúčastňoval, avšak konal len ako zamestnanec odsúdeného K., všetko robil na základe jeho pokynov, pričom o tom, že kúpne ceny sa poškodeným nevyplácajú, a teda že ide o protiprávne konanie nevedel, v dôsledku čoho u neho absentuje úmyselné zavinenie.

Súd prvého stupňa pri hodnotení dôkazov nezohľadnil viaceré skutočnosti vyplývajúce z dosiaľ vykonaných dôkazov. Jednak neodstránil rozpory vo výpovediach samotného obžalovaného H., ktorý uviedol, že účet v Stredisku cenných papierov si zriadil, aby mohol obchodovať s cennými papiermi, nakoľko vtedy pracoval sám, pričom K. v tom čase nepoznal, tohto spoznal v apríli až júni (nakoľko predmetný účet bol založený 23. júna 1995, v tom čase by už K. mal poznať). Nelogické sú okolnosti ohľadne zriadenia účtu v I., keď obžalovaný spochybňoval, že by si účet zriadil na vlastné podnikanie a uviedol, že dôvodom zriadenia účtu bola len okolnosť, že si K. zabudol občiansky preukaz. Logická je námietka krajského prokurátora, že na zriadenie dispozičného práva K. bolo taktiež potrebné banke predložiť občiansky preukaz. Nelogicky vyznieva aj tvrdenie, že pre K. občiansky

preukaz v aute by sa museli vracat' asi hodinu pešo. Nie je tu zrejmé prečo odparkovali auto tak ďaleko od banky. V takom prípade totiž aj do banky museli ísť hodinu pešo. Skutočnosť, že obžalovaný predal cenné papiere cez RM systém v Žiline zase nasvedčuje tomu, že vedel, za akú cenu sa akcie predávajú.

Existuje doposiaľ neodstránený rozpor medzi výpoveďami obžalovaného H. a svedkyne P. ohľadne podpisovania výplatných pásov. Obžalovaný podporil svoju obhajobu, že bol len zamestnancom K. tvrdením, že mzdu od K. podpisoval na výplatných listinách, i keď výplatné pásky nedostával. Svedkyňa P. pritom uviedla, že ona prevzatie mzdy od K. nikde nepodpisovala, výplatnú pásku ani listinu nedostala ani nevidela (skutočnosť, že K. bol v tej dobe nezamestnaný a neplnil si voči obžalovanému H. žiadne povinnosti zamestnávateľa, nasvedčuje skôr pravdivosti tvrdenia svedkyne).

Obžalovaný svoju obhajobu odôvodňoval aj tvrdením, že keď sa dozvedel, že konanie odsúdeného K. je, resp. by mohlo byť trestným činom podvodu, od spolupráce s odsúdeným K. upustil. Tu sa rozchádzajú výpovede obžalovaného a svedkyne P., keď táto na rozdiel od obžalovaného časovo situovala oznámenie obžalovaného K. o skončení ich spolupráce až po tom, čo bol obžalovaný na polícii v Dolnom Kubíne. Uvedené je pritom podstatné pre posúdenie otázky hodnovernosti svedkyne P. pri jej výpovediach v prospech obžalovaného. Pochybnosť o jej hodnovernosti, a teda aj možnej účelovosti jej výpovedí vyplýva jednak z partnerského vzťahu s obžalovaným ako aj z toho, že sa sama podieľala na kupovaní akcií obžalovaného a odsúdeného K..

Dôveryhodnosť výpovedí obžalovaného znižuje aj skutočnosť, že nevedel ozrejmiť, prečo v prípravnom konaní nevypovedal k viacerým konkrétnym veciam, ktoré uviedol až na hlavnom pojednávaní, čo vysvetlil len tým, že určite tam nejaký dôvod bol. Až na hlavnom pojednávaní obžalovaný predložil súdu splnomocnenie z 22. decembra 1995 a potvrdenie o prevzatí peňazí K. (č.l. 5042 – 5045 spisu), pričom rovnako nevedel uviesť, prečo tieto listiny nepredložil už v prípravnom konaní.

Obžalovaný H. si taktiež nepamätal, že by sa v inkriminovanom období na neho niekto obracal, aby sa informoval na vyplatenie kúpnej ceny, čím zdôvodnil, že nemal z čoho

dedukovať, že vznikol s vyplácaním peňazí nejaký problém. Toto tvrdenie je však v rozpore s tvrdením svedkyne L., ktorá uviedla opak.

Sám obžalovaný uviedol, že sa viackrát o kúpe cenných papierov s K. bavil, tento mu pomáhal a zaučal ho do problematiky veci. Nie je preto logické, že by ho pritom nezaučil aj to, akým spôsobom sa pri predaji cenných papierov vyplácajú kúpne ceny.

Z výpovedí viacerých svedkov vyplynulo, že obžalovaný H. bol pri kúpe akcií aktívny a nepôsobil tam len ako šofér či pomocník – napr. svedkyňa M. H. sa svoje akcie rozhodla predat' až na naliehanie H., ten ju osobne odviezol domov, kde s ňou spísal zmluvu s tým, že peniaze dostane do troch dní.

Z dokazovania vyplýva taktiež viacero skutočností, ktoré spochybňujú dôveryhodnosť výpovede odsúdeného K. v prospech H.. Na otázku prečo v prospech obžalovaného H. nevy povedal skôr ale až na hlavnom pojednávaní uviedol, že na to nebol dôvod, nechcel o tom vypovedať. Jeho verzii o nevyplácaní kúpnych cien za akcie z dôvodu jeho vydierania Ukrajincami súd prvého stupňa správne neuveril - nepamätal si po akú dobu kupoval cigarety od Ukrajincov ani spôsob, ako zabezpečoval predaj. Taktiež si nepamätal čo vypovedal ohľadne obžalovaného H. pred súdom v Českej republike, kde ho usvedčil z obdobnej trestnej činnosti, na ktorej sa spolu podieľali v Českej republike v roku 1996, keď v tomto konaní bol obžalovaný H. odsúdený a vykonal trest odňatia slobody. Ďalej uviedol, že neskôr sa obžalovanému H. za jeho usvedčujúcu výpoveď pred českým súdom ospravedlnil. Keďže si pamätal, že sa mu ospravedlnil, je nelogické, že si nepamätal svoju výpoveď pred českým súdom.

Výpoveď obžalovaného, podľa ktorej mu K. síce nehovoril, že je vydieraný, ale dvakrát videl, že za ním prišli nejaké osoby (v Rožňave a Královiciach), pričom K. mu napísal aj list (v dobe keď bol obžalovaný vo väzbe), v ktorom sa zmienil o tom, že je vydieraný, je možné v kontexte K. výpovede vnímať ako snahu obžalovaného zvýšiť dôveryhodnosti K. výpovede ako celku, a tým aj tej časti, ktorá ho má zbaviť viny.

Obžalovaný H. bol dvakrát právoplatne odsúdený v Českej republike za trestné činy podvodu spáchané neskôr, ako sa stal skutok v posudzovanej trestnej veci. Rozsudkom

Okresného súdu vo Vsetíne zo dňa 23. februára 1999, sp. zn. 3 T 87/98, bol odsúdený za skutok spáchaný v Českej republike v období februára až marca 1996. Išlo pritom charakterom o obdobnú trestnú činnosť ako v posudzovanej trestnej veci. Z rozhodnutia vyplýva, že po roku 1995 začal obžalovaný H. a odsúdený K. skupovať rovnakým spôsobom akcie aj v Českej republike. Taktiež rozsudok Okresného súdu v Domažliciach zo dňa 23. júna 1998, sp. zn. 1 T 10/98, v spojení s uznesením Krajského súdu v Plzni zo 14. októbra 1998, sp. zn. 1 T 10/98, bol obžalovaný H. odsúdený za obdobnú trestnú činnosť spáchanú v marci roku 1997.

Z týchto listinných dôkazov vyplýva, že obžalovaný H. pokračoval v obdobnej trestnej činnosti aj v roku 1996 a 1997, čo je v rozpore s jeho tvrdením, že s odsúdeným K. ukončil činnosť už v roku 1995. Navyše, ak by ju naozaj ukončil, preto že nemal záujem sa podieľať na trestnom čine podvodu, možno dôvodne usudzovať, že pri pokračovaní v skupovaní akcií by bol ostražitejší v otázke riadneho splácania kúpnych cien za akcie poškodeným.

Uvedený záver len podporuje výpoveď svedka K., s ktorým obžalovaný spolupracoval v rokoch 1996 a 1997, ktorý okrem iného uviedol, že 17. januára 1996 ho obžalovaný skontaktoval a navrhol mu, aby s ním spolupracoval pri výkupe akcií, K. robil len mechanickú prácu, všetko riadil H., H. aj falšoval podpisy a zmizíkoval údaje v matričnej pečiatke. V ďalšom vypovedal o obdobnom konaní v Českej republike v roku 1996 nasledovne: „ja som robil pre K. tým spôsobom, že akcie, ktoré som kúpil a následne predal, tak som získal peniaze, ktoré som dal K., ktoré sa rozdelili pre všetkých a ak K. predal, tak taktiež sa s peniazmi rozdelil s nami“, čo svedčí o tom, že peniaze z predaja akcií sa rozdeľovali medzi všetky na predaji zainteresované osoby.

Je nepochybné, že obžalovaný H. sa v niektorých prípadoch pri výkupe akcií predstavoval ako zástupca rôznych firiem – napr. A. (svedok L.), J. (svedkyne B. a H.). V prípade dobromyseľného vykúpania akcií na to nemal dôvod.

Ďalej bolo preukázané, že obžalovaný H. utvrdzoval ľudí (poškodených), že nejde o podvod a že peniaze im budú včas a riadne vyplatené. Svedkyňa K. uviedla, že na otázku, či to nie je nejaký podvod, ju šofér – nejaký I. – utvrdzoval, že nie, že je to v poriadku, že veľa ľuďom pomohli a tí boli spokojní. Svedkyňa K. vypovedala, že obžalovaný (ktorého

spoznala) uistoval ľudí o výhodnosti predaja akcií a rýchlosti výplaty za predané akcie, čo malo byť do týždňa poštovou poukážkou. Tieto výpovede vyvracajú tvrdenie obžalovaného, že o výplatu kúpnych cien za akcie sa nestaral. Obžalovaný taktiež ponúkal akcie aj za vyššiu cenu, než bola ich hodnota. Konkrétne svedkovi a súčasne poškodenému P. ponúkol kúpnu cenu 160 000 Sk, čo mu zdôvodnil tým, že akcie idú, že je o ne záujem, pričom skutočne boli akcie napokon predané za 45 000 Sk.

Dňa 20. júla 1995 bola časť akcií prevedená na účet obžalovaného v Stredisku cenných papierov, pričom v ten istý deň boli akcie prevedené na tretiu osobu, z čoho je zrejmé, že obžalovaný musel mať predstavu, za akú cenu boli akcie prevedené na tretiu osobu, nakoľko prevod na jeho účte za neho nemohla robiť iná osoba. Okamžitý predaj akcií súčasne vyvracia jeho verziu o tzv. balíku akcií – teda, že vyššie ceny akcií, úroky a zisky z nich sľubovali ľuďom preto, že akcie ďalej predávali v tzv. balíku (5000 akcií), ktorý sa dal prediť za vyššiu cenu ako jednotlivé akcie. V prípade pravdivosti tejto verzie by nepredával akcie okamžite (po častiach), ale čakal by, kým bude mať na účte tzv. balík akcií.

Kriticky možno hodnotiť aj výpoveď svedkyne P. v prospech obžalovaného. Hodnovernosť tejto spochybňuje jej partnerský vzťah k obžalovanému, s odkazom na ktorý napokon aj využila na hlavnom pojednávaní právo nevypovedať. Navyše sa sama zúčastnila kupovania akcií, teda keby vypovedala, že obžalovaný H. o neplatení kúpnych cien poškodeným vedel, bolo by zrejmé, že o tom vedela aj ona, čím by riskovala vlastné trestné stíhanie.

Pochybnosť o pravdivosti obhajobných tvrdení obžalovaného vyvolávajú viaceré jeho vyjadrenia. Napr. jeho tvrdenie, že o činnosti spred 4. augustom 1995 sa v prípravnom konaní podrobnejšie nezmiňoval, lebo to nepovažoval za potrebné. S K. pritom vykupoval akcie už od júna 1995, od 23. júna 1995 mal založený účet v Stredisku cenných papierov. Taktiež nevedel uviesť, prečo svedok K. pred súdmi v Českej republike uvádzal, že do nákupu cenných papierov ho zaučal práve obžalovaný. Jeho tvrdenie, že bol svedkom, keď K. predával akcie tretej osobe, avšak na okolnosti predaja si nepamätá a ani ho to nezaujímalo, neznie logicky vzhľadom na jeho vyjadrenie, že sa chcel naučiť obchodovať s cennými papiermi. Rozpory v jeho výpovediach sa týkajú aj času a miesta zoznámenia sa s K., keď najskôr uviedol, že ho stretol v Stredisku cenných papierov v Prešove, neskôr

na hlavnom pojednávaní zase, že vo Vranove nad Topľou v hoteli Rozkvet (na otázku predsedu senátu nevedel tento rozpor objasniť). V prípravnom konaní uviedol, že účet v Stredisku cenných papierov (založený 23. júna 1995) si zriadil, aby mohol sám obchodovať s cennými papiermi v čase, keď K. ešte nepoznal, zatiaľ čo na hlavnom pojednávaní uviedol, že tento účet si bol zriadiť spolu s K., keď súčasne pripustil, že s ním mohol spolupracovať už v máji 1995. Uvedené tvrdenia naznačujú, že obžalovaný postupne v konaní menil a prispôboval podľa vlastnej potreby svoje výpovede.

Vzhľadom na vyššie uvedené rozpory a nelogickosti bude v ďalšom priebehu konania potrebné opätovne vypočuť obžalovaného H., odsúdeného K. a v prípade potreby aj svedkyňu P. so zameraním sa na vysvetlenie vzájomných rozporov v ich výpovediach, obžalovaného H. aj na vysvetlenie vnútorných rozporov v jeho vlastných výpovediach .

Obžalovaný by mal predovšetkým vysvetliť účel založenia účtu v Stredisku cenných papierov – či ho založil na vlastné obchodovanie s cennými papiermi alebo až po dohode s K..

Ďalej by mal vysvetliť okolnosti zriadenia účtu v I. – konkrétne nelogickosti ohľadne zabudnutého občianskeho preukazu K., zaparkovania auta ďaleko od banky a jeho nevedomosť o pohybe peňazí na vlastnom účte (keď ako majiteľovi účtu by mu mali byť bankou doručované výpisy z účtu).

Mal by uviesť, ako si vysvetľoval ziskovosť obchodu v okrese Čadca, keď akcie sám predal cez RM systém v Žiline, a teda vedel, že ich nepredáva v tzv. balíku. Rovnako prečo akcie prevedené 20. júla 1995 na jeho účet v Stredisku cenných papierov boli v ten istý deň prevedené ďalej na tretiu osobu a nečakalo sa na ich predaj v tzv. balíku.

Nech sa obžalovaný podrobne a vecne vyjadrí k okolnostiam skončenia jeho „pracovného pomeru“ s odsúdeným K. so zameraním sa na vyššie uvedené rozpory v jeho výpovediach ohľadne tejto otázky.

Ak sa obžalovaný bránil nevedomosťou v tom smere, či sa v inkriminovanom období na neho niekto obracal, aby sa informoval o zaplatení kúpnej ceny, v dôsledku čoho nemal

z čoho dedukovať, že vznikol s vyplácaním peňazí nejaký problém, nech sa vyjadrí k výpovedi svedkyne L., ktorá konkrétne opísala jeho správanie, keď sa na neho v tejto otázke obrátila (prečo podľa neho táto svedkyňa takto vypovedala?).

Pokiaľ obžalovaný tvrdí, že sa viackrát o kúpe cenných papierov s K. bavil a tento mu pomáhal a zaúčal ho do vecí, nech sa jasne vyjadrí, či ho nezaúčal aj v úzko návazne súvisiacej oblasti spôsobu vyplácania kúpnych cien, resp. či ho táto otázka nezaujímala, resp. či mu nebolo podozrivé, že K. ho do tejto časti obchodovania nezainteresoval.

Taktiež nech sa vyjadrí k výpovediam svedkýň H., M. a K., podľa ktorých on a svedkyňa P. vypisovali zmluvy a splnomocnenia len v jednom výtlačku s tým, že oni zmluvu nepotrebujú, oni potrebujú len overené splnomocnenie. Nakoľko v splnomocneniach nebola uvádzaná kúpna cena, na základe čoho (akého dokladu alebo evidencie) predpokladal, že bude predávajúcim dodatočne zaplatená kúpna cena (K. pritom vypovedal, že sa žiadna evidencia predávajúcich a kúpnych cien nevedla).

Rovnako nech sa vyjadrí k výpovediam svedkýň K. a K., v zmysle ktorých práve on utvrdzoval ľudí, že nejde o podvod, a že peniaze im budú včas a riadne vyplatené. Nech uvedie, z čoho pri tomto utvrdzovaní vychádzal, keďže podľa jeho tvrdenia sa o výplatu peňazí nezaujímal, ani nestaral, resp. prečo podľa neho uvedené svedkyne takto vypovedajú. Taktiež na základe akej informácie ponúkal svedkovi P. akcie za vyššiu cenu, než bola ich hodnota s tvrdením, že o akcie je záujem.

Taktiež bude nutné opätovne vypočúť odsúdeného K. so zameraním sa na vyššie uvedené rozpory vyplývajúce z jeho vlastných výpovedí.

Až po doplnení dokazovania v naznačených smeroch v zmysle § 2 ods. 5 Tr. por., po konfrontáciách označených procesných strán a svedkov, prípadne po ďalšom doplnení dokazovania, ak jeho potreba vyvstane z prípadných novozistených skutočností, bude potrebné, aby súd prvého stupňa opätovne dôkazy vyhodnotil v súlade s § 2 ods. 6 Tr. por. Pri ich hodnotení je povinný vysvetliť, akými úvahami sa spravoval (so zameraním predovšetkým na obhajobné tvrdenia obžalovaného i na rozpory vo svedeckých výpovediach

i nelogickosti z nich dosiaľ vyplývajúce) a to tak, aby odôvodnenie rozhodnutia zodpovedalo náležitostiam ustanovenia § 125 Tr. por.

Odvolací súd upozorňuje na ustanovenie § 264 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého je súd, ktorému bola vec vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie, viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí odvolací súd a je povinný vykonať úkony a doplnenia, ktorých vykonanie odvolací súd nariadil.

Na základe všetkých týchto skutočností a citovaných zákonných ustanovení Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené v enunciaci tohto rozhodnutia.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 29.októbra 2008

JUDr. Ján M i h a l, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová